

MANIFEST TEGEN ARMOEDE

1 Signaleer vroegtijdig

2 Leer de doelgroepen kennen

3 Werk vraaggericht: wat is nodig?

4 Wees je bewust van emoties als schaamte

5 Neem een houding van vertrouwen aan

6 Benader kinderarmoede als gezinsarmoede

7 Werk integraal

8 Betrek kinderen en jongeren erbij

9 Zorg voor heldere communicatie

10 Bied nazorg en houd contact

RIJSWIJK

**GROEN
LINKS**
Rijswijk

Toelichting

In juni wordt een nieuwe Kadernota Armoede in de gemeenteraad van Rijswijk besproken. Het armoedebeleid is namelijk hard toe aan nieuwe en heldere kaders. Wij vinden het belangrijk niet het politieke debat af te wachten als reactie op de nota, maar al van tevoren kaders mee te geven, om zo een constructieve bijdrage te leveren aan de kadernota.

Het afgelopen jaar is het huidige armoedebeleid geëvalueerd en zijn door de gemeente online bijeenkomsten met lokale maatschappelijke partners gehouden, met de centrale vraag: Wat werkt in de praktijk en wat kan beter of moet anders? Hieruit zijn duidelijke aandachtspunten naar voren gekomen. Ook hebben we ons door gesprekken, webinars en het lezen van diverse artikelen verder in het onderwerp verdiept. Uit deze veelheid aan informatie zijn deze tien kaders voortgekomen. De lijst is natuurlijk niet compleet, want dit onderwerp is erg complex. Wel denken wij dat we hiermee het college al een paar sterke en duidelijke kaders meegeven, die kunnen helpen een armoedebeleid te realiseren dat Rijswijk nodig heeft.

Hanneke van der Kooij (namens de GroenLinks fractie)

Wil van Nunen (namens de PvdA fractie)

Signaleer vroegtijdig

Signaleer vroegtijdig armoede via consultatiebureaus, kinderdagverblijven, scholen, (huis)artsen en het welzijnswerk. Scholen met hun dagelijkse contacten met kinderen zijn bijvoorbeeld voor de (jongste) jeugd de vindplaats om armoede te signaleren. Het is daarbij belangrijk dat betekenisvolle, cruciale gebeurtenissen van mensen in de gaten worden gehouden, zoals geboorte, overlijden, scheiding, verhuizing, ziekte/mantelzorg, ongeluk, traumatische ervaringen. Deze 'life events' vormen een risico dat mensen in armoede raken.

Leer de doelgroepen kennen

Leer de doelgroepen kennen, ook de groepen waar 'verborgen armoede' lang onder de radar van de gemeente blijft, maar waar wel een verhoogd risico op armoede aanwezig is. Denk hierbij aan werkende armen, alleenstaande ouders, ouderen met bijvoorbeeld alleen AOW, bijstandsgezinnen met kinderen 12-18, zelfstandig wonende 18-jarigen, minima-huishoudens met hoge zorgkosten en/of woonlasten. Daarnaast zien we door de gevolgen van Corona nieuwe groepen met een verhoogd risico op armoede zoals ZZP'ers, mensen met flexibel of tijdelijk contract, professionals in de cultuur- en evenementensector. Probeer zicht te houden op de situatie van deze groepen.

Werk vraaggericht: wat is nodig?

Werk vraaggericht en bied steun op maat. Dat begint met de vraag te stellen "Waarmee kan ik u helpen?" Luister naar wat de persoon zelf aangeeft en denkt nodig te hebben. Doe dit op een gelijkwaardige manier, door echt naast de persoon te staan. Volg hierbij ook het tempo van de inwoner. Toon lef als gemeente om de grenzen op te zoeken van wat mogelijk is. Kijk verder dan de bestaande regelingen; financiële regelingen en regelingen in natura zullen noodzakelijk blijven, maar zoek met de cliënt ook naar oplossingen op langere termijn. Wees ook flexibel om in te spelen op de veranderende (persoonlijke) omstandigheden en vragen. Houd de focus op lange-termijn oplossingen om inwoners echt uit de armoede te begeleiden.

Voorbeeld: betalen van een kort scholingstraject of kleine investering/lening bij de opstart van een eigen bedrijfje kan meer bijdragen aan verminderen van armoede op langere termijn, dan een beroep op de bestaande regelingen doet.

Wees je bewust van emoties als schaamte

Wees je bewust van emoties zoals schuld- of schaamtegevoelens die inwoners er lange tijd van kunnen weerhouden om hun problemen naar buiten te brengen en om hulp te vragen, omdat ze het zelf willen oplossen. Wees er tevens van bewust dat mensen in armoede vaak al lange tijd en voortdurend in stress leven om de problemen van iedere dag het hoofd te bieden. Er is dan vaak geen energie of hoop meer om grotere zaken op te lossen. Stress heeft daarbij zowel mentale als fysieke gevolgen.

Neem een houding van vertrouwen aan

Neem als gemeente en maatschappelijke partners een houding van vertrouwen aan. Ga ervan uit dat niemand ervoor kiest om voor hulp aan te kloppen bij de gemeente. Straal niet uit dat inwoners onterecht gebruik maken van steun. Een positieve grondhouding binnen de organisatie vraagt mogelijk om een fundamenteel andere aanpak in het contact met cliënten; eventueel met behulp van een aanvullende training van het team. In elk geval is het van belang om na gezamenlijk overleg een heldere koers te kiezen, die wordt onderschreven en uitgevoerd door elke consulent/beleidsmedewerker.

Benader kinderarmoede als gezinsarmoede

Kinderen zijn onderdeel van een gezin, een huishouden. Hun start en ontwikkeling is afhankelijk van de situatie waarin ze opgroeien. Als kinderen in armoede opgroeien, is dat omdat het gezin in armoede leeft. Leg de focus in het beleid dus niet alleen op de kinderen, maar op het hele gezin. Vaak vraagt bestrijding van kinderarmoede om een aanpak op verschillende niveaus. Ook hier geldt: met natura-regelingen zoals de schoolspullenpas en een fietsregeling zijn kinderen op korte termijn zeker geholpen, maar dit lost de vaak achterliggende problemen niet op. Dit kan bijvoorbeeld een schuldenlast zijn in het gezin, waardoor problemen zich opstapelen en er chaos dreigt te ontstaan. Dan is een aanpak om oorzaken van problematische schulden samen in kaart te brengen een weg om de stress voor zowel volwassenen als kinderen in het gezin te verminderen.

Werk integraal

Het armoedevraagstuk is ondergebracht in het sociaal domein, maar heeft impact op meer beleidsterreinen, zoals de woonomgeving, de voorzieningen in de buurt, dierenwelzijn, voeding, gezondheid en onderwijs. Armoede heeft gevolgen voor zoveel dagelijkse zaken in het leven en voor de toekomstmogelijkheden van mensen. Wanneer er bestuurlijk op integrale wijze aan oplossingen wordt gewerkt, is de impact van armoede ook veel inzichtelijker. Door bundeling van budgetten is weer een duurzamer effect van inspanningen te verwachten. Ook hier geldt, dat een integrale aanpak mogelijk om een cultuurverandering binnen de organisatie vraagt en eventueel herschikking van professionals en expertise.

Betrek kinderen en jongeren erbij

Als je met kinderen het thema armoede bespreekt, worden zij en hun omgeving er zich meer bewust van, voor nu en voor hun toekomst. Hierdoor wordt het onderwerp makkelijker bespreekbaar. Het is dan belangrijk een veilige omgeving te creëren waarin kinderen en jongeren vrij kunnen spreken, juist ook als het thema dichterbij hun persoonlijke ervaringen komt. Kinderen kunnen vaak in mooie en nieuwe oplossingen denken.

Zorg voor heldere communicatie

Formulieren en brieven zijn nog vaak erg ambtelijk, erg procedureel en onnodig ingewikkeld opgesteld. Beperk de schriftelijke informatie en let op wat de doelgroep aan informatie nodig heeft. Taalgebruik dient eenduidig te zijn, kort, 'to the point' en niet overdreven formeel. Een panel van ervaringsdeskundigen kan vooraf brieven, formulieren en een format voor telefoongesprekken checken op leesbaarheid en taal. Beperk het aantal formulieren en de te zetten stappen voor de cliënt en benoem zo mogelijk één contactpersoon. Let hierbij ook weer op de emoties van de ontvanger, de gelijkwaardigheid en op inleving.

Een heldere sociale kaart, liefst ook visueel, zorgt dat de hulpvrager een duidelijk beeld krijgt van de mogelijkheden en makkelijker de weg kan vinden in de veelheid van informatie.

Belangrijk is ook dat de maatschappelijke partners en de gemeente onderling via vaste afspraken communiceren over de voortgang en er een warme overdracht plaatsvindt tussen professionals. Zo kun je via heldere, korte communicatielijnen werken aan vertrouwen tussen gemeente en cliënten. Doe wat je belooft en bespreek wederzijdse verwachtingen. Zo werk je aan commitment van beide kanten.

Bied nazorg en houd contact

Bied nazorg via de maatschappelijke partners en houd als gemeente ook contact met cliënten om terugval in armoede te voorkomen of om op een aanvullende vraag te kunnen ingaan. Evalueer mondeling wat de ondersteuning heeft betekend voor de cliënt. En hoe mooi is het dan om ook stil te staan bij een succesvol traject of oplossing.